

Avittat – skindbroderi

Af Ole G. Jensen, fhv. museumsleder

Fra bogen Glimt af Grønlands kultur, Milik Publishing, 2007

Avittat. (Foto: Ole G. Jensen).

Noget af det fineste grønlandske kunsthåndværk er de mangefarvede skindbroderier – avittat der er påsyet i en smal stribe på skindbukserne til festdragten. Det er også en del af pynten på kamikker og anvendes som borter på tasker, etuier m.m.

Broderiet består af bittesmå, ganske få millimeter lange farvede skindstykker der syes på en baggrund af farvet, sædvanligvis hvidt skind. De ganske små skindstykker, der kan være helt ned til en millimeter på hver led, syes fast enkeltvis i sindrige mønstre med fine sting.

Processen er at en lang smal skindstrimmel sys fast i den ene ende hvor strimlen afskæres, og den anden ende sys fast. Herefter gentages processen med en ny farve. Der er dog den undtagelse at dekorationen på låret af kvindebukser, er syet sammen fra bagsiden, sådan at stingene ikke kan ses fra forsiden. Skindet hertil er lidt tykkere end det der sædvanligvis anvendes til skindbroderi, der skal nemlig være plads til nål og tråd i kanten af stykket.

Avittat på skindbukser. (Foto: Ole G. Jensen).

Tidligere anvendtes senetråd fra rensdyr, men nu er det en fin sytråd der bruges. Senetråden kunne dels i ganske tynde strimler der blev fugtet og rullet så de var helt glatte. Det farvede skind blev tidligere farvet med plantefarver og senere med færdiglavede lakfarver.

Som ved så meget ekspertarbejde hersker der ikke fuld enighed om hvilke metoder eller størrelser der er bedst, nogen sværger til bittesmå tern, mens andre mener dette vanskeliggør mønstertegningen. Indfarvningsmetoden er også et emne med mange variationer, men hvad man end vælger er det altid meget smukt og et udtryk for grønlandsk folkekunst af høj kaliber.